

PRINCIPPER FOR ANVENDELSE AF STUDERENDES DATA

Vedtaget af Landsforum 15. september 2018

Studerendes gøren og laden på vores uddannelsesinstitutioner efterlader store mængder af digitale fodspor. Der er en stigende interesse for systematisk at indsamle denne data og anvende den til forskellige analyser. Denne praksis kaldes datainformeret læring og uddannelsesudvikling (på engelsk Learning Analytics).

Datainformeret læring kan være et redskab til at forbedre uddannelser, og til at sætte ind med vejledning over for studerende, der er identificeret til at være i en risikogruppe. Det rejser dog også en lang række spørgsmål og bekymringer om de studerendes privatlivsrettigheder, studerendes personlige autonomi og hvordan data bruges og måske misbruges.

Dansk og europæisk lovgivning foreskriver en række krav og restriktioner til behandlingen af persondata, som selvsagt skal være i orden på vores uddannelsesinstitutioner. Men ud over dette, er der også en række særlige hensyn, som bør tages i brugen af studerendes data i uddannelsessammenhæng.

Det er grundlæggende uddannelsesinstitutionernes ansvar, at data indsamles, anvendes og opbevares forsvarligt og etisk.

DSF mener, at den enkelte studerende skal eje den data, der generes om og af den pågældende studerende. Indsamling og anvendelse af data kræver informeret samtykke. Det skal konkret afgrænses og beskrives hvilken data, der indsamles og til hvad og hvordan det anvendes. Data må ikke uden eksplicit samtykke anvendes til andre formål end hvad det er indsamlet til. Det skal være muligt for studerende samt nemt og overskueligt at se hvilken data, der er indsamlet om dem.

Den studerende skal altid have mulighed for at tilbagekalde samtykke og alt ikke anonymiseret eller -aggregeret data om den pågældende studerende skal herefter slettes.

Det er et væsentligt hensyn, at studerende, der ikke ønsker at samtykke, generelt set ikke skal stilles dårligere i deres uddannelse.

Det er vigtigt, at data og analyser opbevares under sikre forhold, som forhindrer uvedkommende adgang. Det er ligeledes vigtigt, at der på uddannelsesinstitutionen er en klar adgangskontrol med hvem, der har adgang til hvilken data. Ingen, ud over den studerende selv, bør i udgangspunkt have adgang til ikke-anonymiseret data den om enkelte studerende, med mindre det tjener et klart defineret formål, som den studerende på forhånd har givet samtykke til, fx i forbindelse med studievejledning.

Uddannelsesinstitutionen må i udgangspunkt ikke videregive data til tredjepart. Uddannelsesinstitutionen må dog godt benytte en operatør til lagring og anvendelse af data i

streng overensstemmelse med det formål, der er givet samtykke til. Det er dog væsentligt, at ejerskabet forbliver hos den enkelte studerende. Det er ligeledes fortsat uddannelsesinstitutionen ansvar, at data opbevares og anvendes forsvarligt og etisk.

Formålet med anvendelsen af data skal være at understøtte de studerende og underviserne og forbedre vores uddannelser. Data skal ikke bruges til at vurdere eller bedømme de studerende fagligt eller på anden vis. Data må heller ikke anvendes til automatiseret sagsbehandling af fx ansøgninger, klager, dispensationer, optag eller andet. Det er også centralt, at der er understøttende vejlednings- og supportfunktioner til rådighed, som gør studerende og undervisere i stand til at forstå og handle på den information de modtager.

Studerende er forskellige og lærer forskelligt. Det er centralt, at et datainformeret læringssystem kan håndtere denne forskellighed, og ikke virker ensrettende og forhindre studerende i at bruge de læringsstrategier som passer dem bedst.

Datainformeret læring og anden anvendelse af data må ikke stå i stedet for reel inddragelse af de studerende og de studerendes valgte repræsentanter. Ligeledes kan kursusevalueringer, studiemiljøundersøgelser og lignende heller ikke erstattes af automatisk indsamlet data.

Alle institutioner skal udarbejde politikker for indsamling og anvendelse af data om de studerende under tæt inddragelse af studerende og medarbejdere. Politikkerne skal løbende evalueres og revurderes.

Det er væsentligt, at alle i brugen af data er bevidste om, hvilke aspekter den indsamlede data afdækker og dermed kan bruges til, og ikke mindst hvad data dermed ikke kan bruges til. Det er centralt, at brugen af datainformeret læring ikke styrer institutionernes udvikling af uddannelser, så fokus udelukkende eller uproportionalt bliver på den delmængde af uddannelse og læring som data afdækker.

Læring er en grænseoverskridende og selvudleverende proces. Derfor er det centralt, at uddannelse uanset hvordan det afvikles og understøttes foregår i et miljø, som den enkelte studerende kan være tryk ved og have tillid til. Dette skal datainformeret læring også tilgodeses.

Derfor mener DSF at:

- Det er uddannelsesinstitutionernes ansvar, at data indsamles, anvendes og opbevares forsvarligt og etisk
- De studerende ejer deres egen data
- Indsamling og anvendelse kræver informeret samtykke fra de studerende
- Studerende, der ikke ønsker at samtykke, bør ikke stilles dårligere i deres uddannelse
- Det er skal være en sikker adgangskontrol med hvem der har adgang til data
- Data må i udgangspunkt ikke udleveres til tredjepart af uddannelsesinstitutionerne
- Formålet med data skal være understøttelse af studerende, undervisere og uddannelse
- Data må ikke anvendes til bedømmelse og automatiseret sagsbehandling
- Datainformeret læring skal ikke ensrette og skal kunne rumme forskellige læringstilgange
- Datainformeret læring kan ikke stå i stedet for reel inddragelse af studerende
- Alle institutioner skal udarbejde politikker for indsamling og anvendelse af data under tæt inddragelse af studerende og medarbejdere

- Datainformeret læring må ikke skabe bias og målforskydning mod de dele af uddannelse som data afdækker frem for andre aspekter som data ikke kan afdække
- Datainformeret læring skal tilgodese, at læring foregår i et miljø som den enkelte studerende er tryk ved og har tillid til